

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

**Методичні вказівки щодо виконання графічних робіт,
які виконуються під час самостійного вивчення дисципліни
студентами, що навчаються за індивідуальним графіком
(денна, заочна форма навчання)**

Суми – 2017

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет агротехнологій та природокористування

ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Методичні вказівки щодо виконання графічних робіт, які виконуються під час самостійної роботи студентів, що навчаються за індивідуальним графіком

для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 206 Садово-паркове господарство"

Суми – 2017

УДК 712.2

Укладачі: кандидат біологічних наук, доцент Т. І. Мельник;

Основи образотворчого мистецтва. Методичні вказівки щодо самостійного вивчення дисципліни та виконання графічних робіт для студентів денної та заочної форми навчання, які навчаються за індивідуальним графіком за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство / Суми, 2017. – 34 с.

Методичні вказівки призначені для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». Викладено основні положення вивчення теоретичного матеріалу та підготовки і виконання практичних занять з прикладами виконання креслень графічних робіт.

Рецензенти: к. с.-г. н., доцент кафедри ботаніки та фізіології рослин Жатова Г. О. (Сумський національний аграрний університет);
д.с-г. н. в.о. професора кафедри рослинництва (Сумський національний аграрний університет).

Відповідальний за випуск: Коваленко І. М., декан факультету агротехнологій та природокористування

Рекомендовано до видання методичною радою факультету агротехнологій та природокористування. Протокол № 10 від « 23» _вересня_2017 року.

© Сумський національний аграрний університет, 2017

ПЕРЕДМОВА

Вивчення навчальної дисципліни "Основи образотворчого мистецтва" розраховане на студентів другого року навчання за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство» і охоплює питання, які надають знань і навичок для зображення об'єктів ландшафтної архітектури.

Метою вивчення навчальної дисципліни є навчити студентів бачити в природі змістовну естетичну цінність та знаходити необхідні художні засоби для її зображення, грамотно передавати основний зміст, ідейне навантаження, колористичні особливості ландшафтних композицій проектів благоустрою засобами образотворчого мистецтва.

У результаті освоєння навчальної дисципліни "Основи образотворчого мистецтва" студент повинен **знати**:

- основні поняття і правила композиції, колористики, їх основні принципи, засоби і методи;
- види техніки образотворчого мистецтва;
- критерії добору техніки для зображення ландшафтних композицій;
- особливості створення зображень елементів ландшафту;

уміти:

- зображувати елементи ландшафту та благоустрою у взаємозв'язку з простором, навколишнім середовищем, освітленням та його кольоровими особливостями;
- зображувати композиційні акценти проектів благоустрою територій з використанням різних видів техніки образотворчого мистецтва;
- вести самостійний творчий пошук з метою удосконалення і найкращого вираження основного змісту, як окремих композицій, так і проектів з ландшафтного дизайну засобами образотворчого мистецтва;
- здійснювати графічний аналіз ландшафтної ситуації.

Навчальний процес передбачає проведення лекційних, лабораторних занять і самостійної роботи студентів (з використанням програмної оболонки Moodle). Програма розрахована на 126 годин, з яких 54 - аудиторних.

Вивченню навчальної дисципліни повинно передувати засвоєння студентами таких навчальних дисциплін, як "Нарисна геометрія" та "Декоративна дендрологія".

Поточна перевірка знань студентів проводиться у вигляді модульних завдань, поточного опитування та перевірки завдань, виконаних під час самостійної роботи. Кінцевою формою підсумкового контролю є залік.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

ВСТУП

Предмет, структура, зміст, методи навчання та завдання навчальної дисципліни "Основи образотворчого мистецтва".

Види навчальної діяльності студентів, навчальних занять, індивідуальних завдань, самостійної роботи студентів, форми контрольних заходів з навчальної дисципліни. Роль навчальної дисципліни у формуванні фахівців лісового господарства, набутті необхідних соціально важливих і професійних знань та умінь. Рекомендована література.

МОДУЛЬ 1. ВИДИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ КОЛЬОРУ ТА ФОРМИ. ТЕХНІКИ АКВАРЕЛІ ТА РИСУНКА, ВИКОРИСТАННЯ ЇХ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ЗОБРАЖЕНЬ

1.1. Види образотворчого мистецтва і їх стисла характеристика. Техніка акварелі

Образотворче мистецтво: основні поняття, види техніки. Техніка акварелі, як основна техніка зображення елементів ландшафту. Склад акварельних фарб і особливості техніки акварелі. Світлість і насиченість в акварельній техніці, механічне та оптичне змішування кольорів. Техніка корпусного письма і лесування. Вибір технічних прийомів для зображення. Узагальнення та деталізація роботи.

1.2. Рисунок. Особливості створення зображень

Рисунок — основні поняття, особливості створення та засоби виразності. Основні етапи побудови зображення. Конструкція форми — загальні поняття побудови форми. Штрих. Передача форми, об'єму та фактури за допомогою штриха. Світло і тінь — відтворення світлотіньових особливостей предметів. Умовний масштаб та композиція.

1.3. Перспектива - загальні поняття і терміни. Види перспективи

Поняття натуральної та прикладної перспективи. Види натуральної перспективи і особливості її відтворення. Основні терміни та закони лінійної перспективи. Методи створення перспективних планів ландшафтних композицій.

1.4. Колір і психологія. Хроматичні та ахроматичні кольори

Колористика та колір, теорія кольорової виразності. Вплив кольору на емоційний стан людини, естетичні аспекти впливу кольору. Стадії зорового сприйняття кольору. Характеристика кольору – види кольорового контрасту. Вплив кольору на сприйняття ландшафтної композиції. Форма і колір, їх взаємозалежність. Вплив кольору на сприйняття простору – створення ефекту "наближення" та "віддалення" за допомогою маніпуляції кольорами.

МОДУЛЬ 2. ЗОБРАЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЛАНДШАФТУ. СТИЛІЗАЦІЯ ФОРМИ І ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ ВІДТВОРЕННЯ ХАРАКТЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЕЛЕМЕНТІВ ПРИРОДИ ТА ІНЕРТНИХ МАТЕРІАЛІВ

2.1. Передача фактури і об'єму елементів ландшафту

Зображення елементів ландшафту. Особливості зображення дерева – етапи побудови форми та аналізу світлотіньових особливостей. Способи передачі фактури інертних матеріалів. Етапи створення ескізу ландшафтної композиції.

2.2. Стилiзацiя форми

Поняття стилізації. Принципи та методи створення стилізованих зображень. Стилiзацiя за власними та заданими характеристиками. Історія формування орнаменту як найдавнішої форми стилізації країн Африки, Азії та Індії.

2.3. Історія формування орнаментальних мотивів країн Європи та їх використання в садово-парковому мистецтві.

Орнаменти країн Європи. Орнамент як невід'ємний елемент садово-паркового мистецтва. Добір технік і засобів для відтворення стилістичних особливостей архітектурно-історичної епохи.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Види образотворчого мистецтва. Психологічні особливості сприйняття кольору і форми. Техніки акварелі та рисунка, використання їх для створення зображень

Виконання вправ акварельними фарбами на заливку і відмивку.

Виконання завдання на відтворення тону, кольору, плановості ландшафтної композиції шляхом створення плоскісного зображення об'ємних форм.

Вправа на тональну розтяжку. Відпрацювання техніки штриха.
Зображення різних видів перспективи.

Відтворення об'єму, кольору, фактури природних матеріалів (натюрморт із 4–5 елементів) у техніці рисунка.

Зображення натюрморту методом оптичного змішування кольорів із природних матеріалів у різних кольорових гамах (спорідненій, контрастній, споріднено-контрастній).

Модуль 2. Зображення елементів ландшафту. Стилзація форми і особливості її використання для відтворення характерних особливостей елементів природи та інертних матеріалів

Зображення кори чотирьох видів дерев та гілки.

Зображення деревної рослини з відтворенням об'єму, архітектоники гілок, фактури кори та крони в техніці акварелі і рисунка.

Зображення інертних матеріалів у техніці акварелі і рисунка.

Створення стилізованого зображення поняття, що немає матеріальної основи.

Зображення сезонної динаміки декоративної деревної композиції, використовуючи засоби і техніки, що найкраще відтворюють особливості деревних видів та пори року.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

1. Підготовка до занять

Модуль 1. Види образотворчого мистецтва. Психологічні особливості сприйняття кольору і форми. Техніки акварелі та рисунка, використання їх для створення зображень

Перелік питань, винесених на самостійне опрацювання під час підготовки до занять:

Контур. Його значення при створенні зображень.

Ескізний рисунок, особливості його створення.

Кольорове коло Гетте. Кольорові гамми.

Споріднені кольорові гамми та їх використання для відтворення плановості ландшафтної композиції.

Модуль 2. Зображення елементів ландшафту. Стилзація форми і особливості її використання для відтворення характерних особливостей елементів природи та інертних матеріалів

Добір способу і техніки для зображення деревних рослин залежно від їх морфологічних ознак.

Створення рисунка екстер'єру архітектурних споруд та їх комплексів.

Використання техніки рисунка під час зображення елементів ландшафту.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань під час самостійної роботи студента, що оформляються у вигляді графічних робіт:

1. Створення спектрального кола технікою механічного змішування кольорів.
2. Виконання завдання на відтворення тону, кольору, плановості ландшафтної композиції в обраній кольоровій гаммі шляхом створення площинного зображення об'ємних форм.
3. Зображення гілок трьох різних деревних видів із суцвіттями або плодами в акварельній техніці.
4. Зображення трьох декоративних деревних композицій в акварельній техніці і техніці рисунка.
5. Зображення сезонної динаміки декоративної деревної композиції в акварельній техніці і техніці рисунка.

Правила виконання та захисту графічних робіт

Графічні роботи мають індивідуальний характер. Студент, спираючись на запропоновані в даних методичних вказівках приклади виконання рисунків та теми індивідуальних завдань, самостійно обирає об'єкт зображення, складає композиційне рішення роботи і виконує в тій техніці, яка вимагається для конкретного виду роботи.

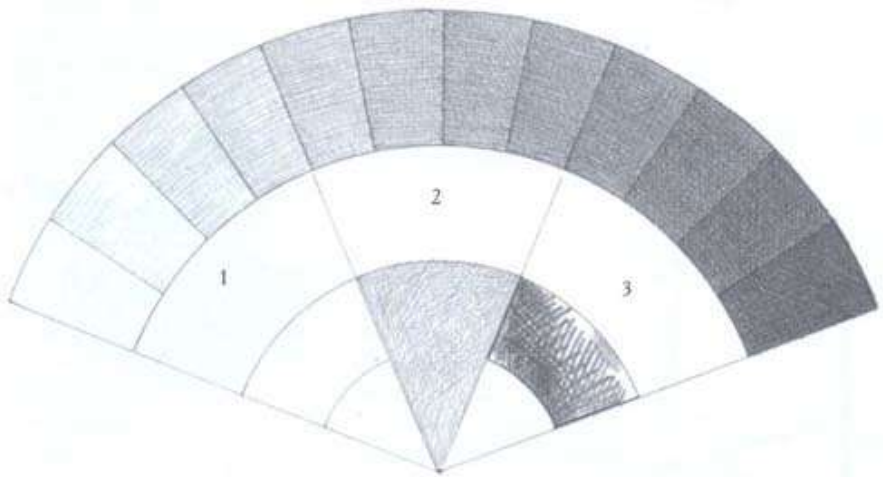
Завдання студент погоджує особисто з викладачем (ведучим курсу) одразу після настановної лекції. Роботи здаються під час сесії особисто або можуть бути направлені поштовим відправленням (конверт А–3 формат) на адресу кафедри за тиждень до дати заліку.

Кожна робота обов'язково підписуються у нижньому правому кутку листа: Прізвище, ініціали, номер групи і дата виконання роботи.

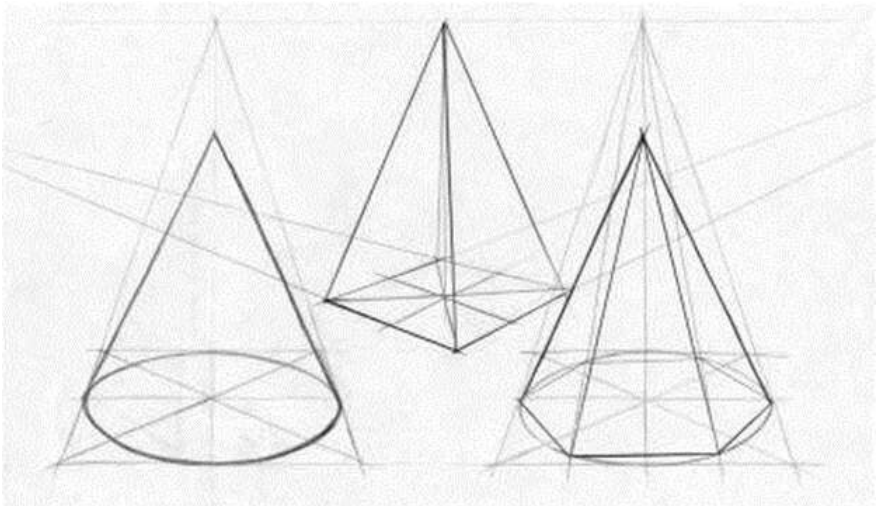
ПІБ
Група
Дата.

ПРИКЛАДИ ВИКОНАННЯ ГРАФІЧНИХ РОБІТ

Завдання 1. Вправа на тональну розтяжку. Відпрацювання техніки штриха (Аркуш А-3, техніка рисунок).

Завдання 2. Зображення різних видів перспектив (Аркуш А-3, техніка – рисунок)

Завдання 3. Створення спектрального кола технікою змішування кольорів (Аркуш А–3, техніка акварель).

Завдання 4. Зображення гілок (ботанічний рисунок) трьох різних деревних видів із суцвіттями або плодами в техніці рисунка (Аркуш А–3);

Завдання 5. Зображення групи декоративних деревних та чагарникових рослин і техніці рисунка (Аркуш А-3, техніка рисунок)

6. Зображення сезонної динаміки декоративної групи (завдання 5) в акварельній техніці (Аркуш А-3).

літо

золота осінь

Мельник Тетяна Іванівна

ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

**Методичні вказівки щодо виконання графічних робіт,
які виконуються під час самостійної роботи студентів,
що навчаються за індивідуальним графіком**

для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»

РВВ Сумського національного аграрного університету,
м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 160

Підписано до друку: ___ 20__ р., Формат А5: Гарнітура Times New Roman
Тираж: ___ примірників Замовлення _____ Ум. друк. арк. _____
